

Izdavač Oslobođenje, Sarajevo

Glavni i odgovorni urednik Faruk Borić

Redakcijski kolegij Esad Hećimović
Dženana Karup-Druško
Dragan Stanojlović
Amer Tikveša

Novinari Nisvet Džanko
Gordana Katana
Jasmin Ligata
Tamara Nikčević
Almir Šećkanović
Faruk Šehić

Lektor Emil Prutina

Fotografija Dženat Dreković

Karikatura Mirza Ibrahimpašić

DTP Oslobođenje

Direktor Nedžad Šadić

Marketing 033/472-899
033/276-968
033/276-988
Fax: 033/472-901

E-mail: marketing@oslobodjenje.ba

Štampa Unioninvestplastika dd,
Semizovac bb

Rješenjem Ureda za informiranje Vlade RBiH list je upisan u evidenciju javnih glasila pod rednim brojem 245, dana 3.9.1992. Rukopisi, diskete i fotografije se ne vraćaju. List izlazi sedmično. Dani su dobitnik nagrade za najbolje novine u Bosni i Hercegovini 1993. od strane Saveza novinara BiH, nagrade Fonda "Otvoreno društvo BiH" 1995, međunarodne nagrade "Olof Palme" za 1998.

Adresa Džemala Bijedića 185, Sarajevo;
tel. 033/ 276-900.
e-mail dani@oslobodjenje.ba

ŠTA ĆE NA TO REĆI NATO

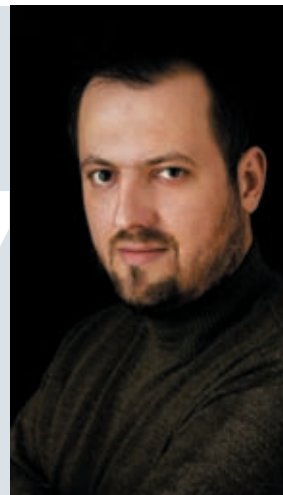
Kosovo je ponovno u centru pažnje regionalne i svjetske javnosti. A kad je Kosovo u centru javnosti, odmah se povlače paralele svakojake vrste sa Bosnom i Hercegovinom. Ni prvi, ni posljednji put. "Šiptari imaju dvije države, zašto Srbi ne bi mogli imati", glasom promuklim od snažnih emocija u Mrkonjiću ili u nekom drugom građaninu koji su Kosovo uglavnom vidjeli na televizijskim ekranima tokom predizborne kampanje poručivao je Nikola Špirić. Boris Tadić opkoljen skupštinskom manjinom koja prijete da nakon izbora postane većina poručuje kako Srbija neće ratovati ali i da između EU i Kosova on nema dileme. I Tadićevi ministri većinom poručuju kako nisu za nasilje, barem iz pragmatičkih razloga što Srbija ne može ponovno ratovati (što je i priznanje da je nedavno ratovala) za Kosovo. Srbi u enklavama na sjeveru su pod presijom. Hashim Thaci će ponovno pokušati uspostaviti kontrolu nad granicom koju u Srbiji zovu administrativnim prelazom. On će to uraditi, ako ništa, a ono da spriječi ili pokuša spriječiti kiparski model. Nejedinstvena Evropska unija može isporučiti tek stav da nasilje nije rješenje, ali ne i modele rješenja. Uostalom, u zadanom okviru, gdje je kompromisna tačka između podjele Kosova i zadržavanja postojećih granica?

Iz Republike Srpske, barem prema onome što se da iščitati iz javno izrečenih stavova ljudi iz Dodikova okruženja, primjećuju se disonantni tonovi u odnosu na Beograd. Rajko Vasić tvrdi kako treba iseliti Srbe iz kosovskih enklava. Osnovna polazišna tačka SNSD-ovog odnosa spram Kosova sadržana je u pomenutom pokliču koji se suprotstavlja stavu SAD-a i većem dijelu Evropske unije, ali i Međunarodnog suda pravde u Haagu: Kosovo je jedinstven slučaj. U nekoj uvmutoj percepciji, SNSD-ovci žele Srbe u BiH, odnosno u RS, predstaviti kao bh. Kosovare: Većinsko raspoloženje na većinskoj teritoriji je takvo kakvo jeste, zločina je bilo na sve strane i jedini je debalans u međunarodnoj hipokriziji da to prizna, ako se nešto izgubilo na prištinskom mostu nešto se dobilo na banjalučkoj ćupriji, dodao bi Dobrica Ćosić.

U intervjuu koji je prije više od dvije i po godine *Danima* dao Edin Šarčević, profesor Pravnog fakulteta Univerziteta u Leipzigu, govorio je o tada - a i sada - aktuelnoj referendumske politike Milorada Dodika koja ide u pravcu urušavanja postdejtonskog procesa izgradnje države do možebitnog samoopredjeljenja.

"Pravo na samoopredjeljenje uključuje i pravo na stvaranje sopstvene države. Nosilac ovog prava je svaki narod koji postoji kao zajednica koju karakterizira svijest o sopstvenoj posebnosti i objektivni elementi kao što su jezik, fingirano zajedničko porijeklo, religija, i sl. Nema nikakve sumnje da su Srbi takva zajednica, i da se mogu pojaviti kao nosioci prava na samoopredjeljenje, i u defanzivnom i u ofanzivnom obliku. Ali, naglašavam, samo Srbi kao narod, a ne Republika Srpska kao ustavni entitet! Potrebno je ipak zadovoljiti odgovarajuće uslove. Takav narod mora kao autohton naseljavati kompaktnu teritoriju na kojem, opet, mora predstavljati dominantnu većinu. Sljedeća je pretpostavka da je narod u postojećoj konstelaciji diskriminiran zbog etničkih svojstava. Takva diskriminacija mora po svojoj prirodi biti toliko teška da nikakav drugi oblik zaštite nije moguć, osim osnivanje sopstvene države. Ovi kriteriji važe kao elementarna pretpostavka, i predstavljaju materijalni sadržaj prava na samoopredjeljenje koje je zagarantirano u prvom članu oba Pakta

Piše:
Faruk Borić

Ako vojnici iz njemačke baze dolaze na Kosovo zato što se situacija nakon eskalacije stabilizira, zašto ne bi došli i u Brčko gdje situacija nakon stabilizacije eskalira?

o ljudskim pravima iz 1966/76. godine. (...) Nadam se da je iz ovoga razumljivo gdje leži razlika između bosanskih naroda i npr. albanskog naroda na Kosovu, ili između etničkih zajednica, nacionalnih manjina i državnih naroda kakvi su konstitutivni narodi u BiH. Bit ću svakako prvi na barikadama borbe za samoopredjeljenje srpskog naroda, čim se objektivnom valorizacijom srpske pozicije u BiH bude moglo ustanoviti da su ispunjeni ovi kriteriji. Trenutno mogu samo konstatirati da ne postoji nijedan razuman argument koji bi govorio u prilog ispunjenju ijedne od navedenih pretpostavki" (*Dani*, 594, 31. 10. 2008).

Milorad Dodik opetuje kako je BiH državna zajednica osuđena na propast, isto govore i njegovi prvotimci, euroatlanske integracije su na čekanju ponajprije što se svaka stavka tumači kroz dnevno-političku prizmu i strategiju rastakanja države. To nailazi na plodno tle kod briselskih eurokrata koji nemaju zajedničku strategiju spram BiH i spremni su prihvatiti realnost na terenu dok god to ne znači sigurnosnu prijetnju po region i širu evropsku okolinu. Prije nekoliko godina češki historičar i teolog je lansirao tezu o "strogo kontroliranom raspadu", baš na tragu onoga što u ovom broju *Dana* bivši američki diplomata Bill Stuebner piše o jednom evropskom rješenju za bivšu Jugoslaviju: "podici zidove na 20 godina i pustiti ih da se poubijaju..."

NATO je odlučio poslati trupe na Kosovo, oko 700 vojnika iz baze u Njemačkoj dolaze kao pojačanje KFOR-u. Kažu: Ne zbog zaoštavanja situacije nego zato što se ona smiruje. Pred Helsinškom komisijom američkog Kongresa analitičar Kurt Bassuener je prošle sedmice predložio kako da se zaustavi dalje pogoršanje situacije: među ostalim, slanjem NATO-ovih vojnika u Distrikt Brčko, dio BiH čije granice Dodik ne priznaje već ga svrstava u RS jer bez Brčka u RS-u nema kompaktnu teritoriju Dodikove paradržave.

Hoće li Dodik iskoristiti momentum, ovaj kosovski ili neki drugi i odaslati trupe u grad na Savi? Iskreno vjerujem da, prije ili kasnije, hoće. Tom će činu možda prethoditi referendum, potom će pripadnici MUP-a RS dijeliti kabine sa zbunjanim graničnim policajcima i policijom Distrikta, a međunarodna zajednica će, u nedostatku ičeg boljeg, priznati stanje na terenu. Šta će se dalje dešavati strah me je prognozirati. Ako bude NATO-ovih vojnika u Brčkom, baš kao i u blizini Jarinja i Mitrovice, Pandorina kutija neće biti otvorena. ■